

Sámi allaskuvla
Sámi University College

OAHPPOPLÁNA

SÁM 240

LÁIDEHUS SÁMI
BÁIKENAMMADUTKAMII

15 oahppočuoggá

1. OAHPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Láidehus sámi báikenammadutkamii
Norsk: Innføring i samisk navnegransking
English: Introduction to Sámi place name studies

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

OAHPOVTTADAGA KODA: SÁM 240

VIIDODAT: 15 oahppočuoggá

OAHPU LÁGIDEAPMI: Ohppui gullet logaldallamat, hárjehusat ja studeanttaid barggut. Oahpahus sáhttá lágiduvvot sihke luohkkálatnja- ja neahntaoahpahussan.

3. OAHPOOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Gursa gullá Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa bachelorprográmma giellasuorggi doarjjafágaide.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Studeanta lea čađahan dahje čađaheame Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa bachelorprográmma vuodđooahpuid ja giellafágalaš fágaoahpuid (gč. prográmmaplána) dahje sus leat vástideaddji alit dási oahput.

Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa bachelorprográmma oppalaš sisabeassangáibádusat leat čilgejuvvon oahpoprográmmaplánas.

5. OAHPAHUSGIELLA

Davvisámegiella lea vállooahpahusgiellan. Eará sámegielat ja suoma-, ruota-, dáro- ja eangalsgiella sáhttet adnojuvvot omd. guoselogađallamiin.

6. SISDOALLU

Gurssas guorahallojuvvorit čuovvovaš nammafágalaš vuodđodieđut erenoamážit gielladieđalaš geahččanguovllus:

sámi báikenammafága historjá ja dálá dilli;
sámi báikenammafága sajádat sihke Davviríkkaid nammadutkanárbevierus ja eamiálbmogiid fágårbevierus;
báikenammadutkama gielladieđalaš vuodđometodihka ja nammafágalaš metodihka ja ráhkoduslaš analysa heiveheapmi erenoamážit sámi báikenammafága;
sámi guovluid guovtte- ja mánngagielat nammaráju lonenvuogit ja kontáktaonomastihka vuodđoprinsihpat;
njálmálaš árbevieru báikenamaid registerenprinsihpat, jearahallanmetodihka ja -etihkka;
sámi njálmálaš árbevieru nammaráju oktavuođat davvisámegiela suopmaniidda ja nuppe dáfus davvisámegiela girjegiela normerenprinsihpaide;
nammagáhatten ja sámi báikenamaid standardiseren.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu manjá studeanta lea olahan dáid oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

- dovdá sámi báikenammafága historjjá sámi ja eamiálbmot fágaárbevierus ja maiddái Davviriikkaid nammafágalaš dutkanárbevierus
- dovdá báikenammadutkama gielladieđalaš metodihka váladolinnjáid
- dovdá oppalaš nammafágalaš metodihka oktavuođaid sámi báikenammafágii
- dovdá sámi báikenammafága guovddáš terminologija
- dovdá namaid lonema prinsihpaid earenoamážit sámi báikenammaráju perspektiivvas
- dovdá báikenamaid registrerenprinsihpaid ja jearahallanmetoda ja -etihka
- dovdá sámi báikenammaráju njálmmálaš árbevieru oktavuođa suopmaniidda ja davvisámegiela girjegillii
- dovdá sámi nammagáhttema prinsihpaid.

Gálggat:

- máhttá atnit ávkin fágaárbevieru ja fágalaš gálduid
- máhttá heivehit ja ovttastahttit giellafágalaš máhtu nammafágalaš máhtui ávkin
- máhttá heivehit nammafágalaš metodihka sámi báikenamaid dutkamii
- máhttá atnit fágagiela ja sámegiel nammafágalaš terminologija
- máhttá registreret njálmmálaš árbevieru báikenamaid ja máhttá viidáseappot giedahallat jearahallon nammamateriála nu ahte máhttá váldit vuhtii sihke davvisámegiela suopmaniid ja girjegiela normerenprinsihpaid

Oppalaš gelbbolašvuhta:

- lea háhkan ipmárdusa sámi báikenammafága dutkanhistorjjás ja dan sajádagas eamiálbmot- ja Davviriikkaid nammafágii
- lea háhkan ipmárdusa sámi báikenammafága gielladieđalaš metodologijas ja onomastikhka fágagielas
- máhttá hábmet ja čađahit iežas bargguid nammafágalaš metodihka gáibádusaid mielde
- máhttá atnit sihke čálalaš ja njálmmálaš gálduid iežas dutkanbargguin

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Logaldallamat, hárjehusat, jearahallanhárjehusat ja studeanttaid čálalaš barggut ja seminárat.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Studeanta čállá guokte unnimustá 4-siidosaš čálalaš barggu lohkanmeari, logaldallamiid ja/dahje jearahallanmateriála vuodul. Barggut ovdanbuktojit bargoseminárain, ja studeanta galgá maiddái fágalaččat kommenteeret unnimustá ovta mielstudeantta barggu.

Gurssa áigge studeanta registrere ja litterere njálmmálaš árbevieru báikenamaid juogo jearahallamiin dahje jearahallanbáttiin unnimustá 30 báikenama.

Barggut árvvoštaljojuvojit dohkálažjan/ii dohkálažjan. Dat galget leat dohkkehuvvon ovdal go studeanta beassá eksámenii.

10. EKSÁMEN

2-vahkosaš čálalaš ruovttubargu báikenammametodihkkii guoskevaš fáttás. Čállosa guhkkodat lea 10–13 siiddu. Árvvoštallan: Árvosátni A–F.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Privatistan ii leat vejolaš váldit dán gurssa.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhit SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa, makkár vejolašvuodat/geatnegasvuodat studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraaporttaid vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Ainiala, Terhi – Saarelma, Minna – Sjöblom, Paula 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Tietolipas 221. SKS, Helsinki. 12–42. **dahje**

Ainiala, Terhi – Saarelma, Minna – Sjöblom, Paula 2008: *Names in Focus. An Introduction to Finnish Onomastics*. Studia Fennica. Linguistica 17. SKS, Helsinki. 13–37.

Frette, Thor 1984: On some "apparently Norwegian" place names in Finnmark, Norway. – Bernt Brendemoen & Even Hovdhaugen & Ole Henrik Magga (eds.): *Riepmočála. Essays in honour of Knut Bergsland*. 66–79.

Frette, Thor 1986: Noen synspunkter på -anger (-angen). – *Årsmelding*. Institutt for namnegranskning (Norsk stadnamnarkiv), Oslo. 83–88.

Helander, Kaisa Rautio 2007: Sámi báikenamaid dáruiduhttin uniov dnaágge ja dárogiela namaid lonenvuogit. – *Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia* 253. 137–159. Liękkas: http://www.sgr.fi/sust/sust253/sust253_rautiohelander.pdf

Helander, Kaisa Rautio 2007: Sámi báikenamat 1700-logu eanamihtideamis - árbrevieruid ja riekteipmárdusa dutkanfáddán. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1–2, 2007: 138–160.

Helander, Kaisa Rautio 2008: *Namat dan nammii. Sámi báikenamaid dáruiduhttin Várjjaga guovllus Norgga uniov dnaággi loahpas*. Dieđut 1/2008. Sámi allaskuvla, Guovdageaidnu. 29–54, 79–126.

Helander, Kaisa Rautio 2016: Samiske stedsnavn i Norge. – Gulbrand Alhaug & Aud-Kirsti Pedersen (red.): *Med namn i famn. Namn i det fleirspråklege Noreg*. Novus. 40 s. (almmustahattojuvome)

Helander, Kaisa Rautio 2016: Láidehus sámi báikenammadutkamii. Oahppomateriála. Sámi allaskuvla, Guovdageaidnu. (sullii 40–50 s.)

Sammallahti, Pekka 1994: Sátnegoalloseapmi ja čállinvuohki. – Vesa Guttorm (doaimm.): *Tearbmasympoシアraporta*. Dieđut 3, 1994. Sámi Instituhtta, Guovdageaidnu. 35–42. Liŋkkas: <http://www.nb.no/nbsok/nb/ac3087f9a76b505c8f8adc7f6f823c6c.nbdigital?lang=no#47>

Valtonen, Taarna 2003: Ohcejoga Dálvadasa duottarguovllu báikenamat. Sámegiela báikenammasvuogádaga semiotikhalaš guorahallan. Pro gradu -dutkamuš. Oulu. (válljejuvvon oasit)

Valtonen, Taarna 2005: Mot eana nuppástuvvá giellan? – Kognitiiva lahkonanvuohki báikenammadutkamušas. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1/2005: 57–69.

Valtonen, Taarna 2014: *Mielen laaksot. Neljän saamen kielen paikannimien rakenne, sanasto ja rinnakkaisnimet vähemmistö–enemmistö -suhteiden kuvastajina*. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 271, Helsinki/ Giellagas-instituutin julkaisusarja 15, Oulu. (válljejuvvon oasit)